

O'ZMU XABARLARI

ВЕСТНИК НУУЗ

АСТА NUUZ

MIRZO ULUG'BEK NOMIDAGI O'ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI ILMIY JURNALI

JURNAL
1997 YILDAN
CHIQA
BOSHLAGAN

2024
1/12

Ijtimoiy-
gumanitar
fanlar turkumi

Bosh muharrir:

MADJIDOV I.U. – t.f.d., professor.

Bosh muharrir o'rinbosari:

ERGASHOV Y.S. – f-m.f.d., professor.

SHIRINOVA R.X. – fil.f.d., professor.

Tahrir hay'ati:

Sagdullayev A.S. – t.f.d., akademik.

Ashirov A.A. – t.f.d., prof.

Balliyeva R. – t.f.d., prof.

Malikov A.M. – t.f.d., prof.

Yusupova D.Y. – t.f.d., prof.

Yunusova X.E. – t.f.d., prof.

Murtazayeva R.H. – t.f.d., prof.

Mo'minov A.G. – s.f.d., prof.

Abdulayeva N.B. – f.f.d., prof.

Madayeva Sh.O. – f.f.d., prof.

Tuychiyev B.T. – f.f.d., prof.

Utamuradov A. – f.f.n., prof.

Muxammedova D.G. – psix.f.d., prof.

Boltaboyev H. – fil.f.d., prof.

Rahmonov N.A. – fil.f.d., prof.

Siddiqova I.A. – fil.f.d., prof.

Sa'dullayeva N.A. – fil.f.d., dots.

Arustamyan Y.Y. – fil.f.d., dots.

Pardayev Z.A. – fil.f.f.d., dots.

Mas'ul kotib: **PARDAYEV Z.A.**

TOSHKENT – 2024

MUNDARIJA

Tarix

Djurayev R. Ikkinchi jahon urushidan keyingi yillarda O'zbekistonda chorvachilik mahsulotlarini qayta ishlash.....	4
Mavlanova S. Xalqaro miqyosda moddiy madaniy meros obyektlarining yunesko tashkiloti tomonidan muhofaza qilinishi	7
Matyakubov X. Xorazm davlatchiligi tarixshunosligi masalasiga doir ta'limotlar va qarashlar tahlili	11
Раджабов О. Региональное сотрудничество и его результаты на железных дорогах Центральной Азии: исторический анализ .	14
Saparbayeva E. Buxoroda rus diasporasi shakllanishining tarixiy ildizlari. (XIX asrning 80-yillaridan va XX asrning 40-yillarigacha).	17
Xatamova Z.F. Qo'qon xonligi moliya tizimida suv xo'jaligi masalasi.....	20
Xoshimjonov Sh. Turkiston ASSRda kichik sanoat korxonalarining davlat tasarrufiga olinishi	22
Ergasheva B. Avestoda qiz bola tarbiyasiga oid qarashlar.....	25
Falsafa. Pedagogika. Psixologiya. Metodika. Sotsiologiya. Siyosiy fanlar. Islomshunoslik	
Abduvaliyeva D. Analyzing the impact of artificial intelligence tools on english writing skills development.....	28
Abduraxmonova T. Yuqori molekulyar birikmalar kimyosi fanini o'qitishni axborot-kommunikatsiya texnologiyalari orqali takomillashtirish.....	31
Adilov S. Sport kurashlarida yuqori malakali kurashchilarning koordinatsion qobiliyatlari va texnik-taktik harakatlar samaradorligining qiyosiy tahlili	33
Azimova S. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida meyorlangan mashqlar orqali darsdan tashqari tezkorlik qobiliyatlarni rivojlantirishning innovatsion vosita va uslublari	37
Allayarova Z., Elboyeva Sh. Dealing with problems related to teaching heterogenous classes	40
Asqarova M. Ona tili va o'qish savodxonligini o'qitish jarayonida xalqaro baholash dasturlaridan foydalanishning metodik xususiyatlari	42
Ahmedova O. Oziq-ovqat texnologiyasi sohasida ingliz tili terminologiyasini o'qitishning o'ziga xos usullari(xorijiy davlatlar tajribasi misolida)	45
Badelbaeva Y. Writing, editing and publishing scientific articles using artificial intelligence.....	48
Бахриева Ш. Преподавание русского языка как неродного и как иностранного.....	51
Begmatova D. Oliy ta'limda mutaxassislar tayyorlashda fizikadan laboratoriya mashg'ulotlarini tashkil etish usullari.....	54
Berdiyev M. Kimyo fanidan o'quvchilarning eksperimental tayyorgarligini rivojlantirish metodikasi.....	57
Berdikulov Ch. Yoshlarda sog'lom ma'naviy muhitni shakllantirishda ma'naviy kollaborasiyaning o'rni	59
Nurullayeva B. Ota-onaning bolaga qadriyatli munosabatining psixodiagnostikasi	61
Boltayeva M. Oliy ta'limda tarix ta'limini raqamli ta'lim muhitida tashkil etishda zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanishning metodik asoslari	64
Davidov B. Talabaliq davrida o'zini o'zi boshqarishning pedagogik-psixologik xususiyatlari	67
Davronova Z. O'quvchilarning tasviriy matn yaratish ko'nikmasini rivojlantirishning mavjud holati (DTS, o'quv dasturlari tahlili).....	70
Djalilov X. Bo'lajak temir yo'l transporti soha mutaxassislarining kasbiy-boshqaruv madaniyatini rivojlantirishning mohiyati va mazmuni	73
Djumayeva D. Kichik maktab yoshidagi o'quvchilarda emotsional liderlik sifatlarini shakllantirishning metodik tizimi	75
Djumanayeva Z. Teaching legal english in multilevel classes.....	78
Yeshmoratova A. Google disk orqali talabalarga laboratoriya mashg'ulotini o'tishda "sindikat" metodidan foydalanish.....	80
Jaynarov O. Ko'chma mashg'ulotlar jarayonida tinglovchilarning amaliy kompetentligini rivojlantirishning tashkiliy-pedagogik mexanizmi.....	83
Jumayev S. Yoshlarning fuqarolik pozitsiyasi yuksalishidagi o'zgarishlar va uni baholash mezonlari hamda indikatorlari	86
Jumaniyozova N. Professional deformatsiyaning kasbiy so'nishga ta'sir mexanizmlari.	89
Jumaniyozova I. Shaxsiy rivojlanishda perfektsionizmning o'rni va subektiv farovonlikka ta'siri	92
Jumaniyozova N. Abu Nasr Forobiy falsafasi va uning bugungi insoniyat hayotidagi ahamiyati	95
Zakirova X. Effective analysis of linguistic and cultural features of interpersonal relations in urban discourse.....	98
Zarifov Sh. Biologiyani o'qitishda Blum taksonomiyasi topshiriqlaridan foydalanish metodikasi (8-sinf misolida).....	101
Ibragimova Z. Ilk o'spirinlik davri o'quvchilarida ijtimoiy tarmoqlarga tobelik.....	104
Ibragimova Sh. Interactive methods in project-based learning classes.....	106
Ismatillayeva Y. Steam ta'lim texnologiyasi asosida tabiiy fanlarni o'qitishda evristik metodning ahamiyati	108
Kalekeeva T. O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalari va ularni tanlash metodologiyasi.....	111
Kamilov D. "Sinkretizm" tushunchasining diaxronik muammolari	114
Karimova M. Comparative evaluation of conventional and contemporary methods in teaching foreign languages	118
Komilova B. Maktabda odam va uning salomatlik fanini o'qitish jarayonida xalq maqollaridan foydalanish	120
Kurbonboyev X., Babadjanova Sh. Maktabgacha ta'lim muassaslarida umumrivojlantiruvchi mashqlarga o'rgatish metodikasi	122
Kushakov Y. Chet tili ni o'qitishda zamonaviy metodlarning muhim xususiyatlari	125
Kushanova M. O'smirlarda agressiv xulq-atvorning namoyon bo'lishi.....	128
Qodirov M. Oliy ta'lim muassasalarida muhandislarni tayyorlashning mavjud holati va muammolari	131
Qodirova M. Bo'lajak pedagoglarda badiiy-tarixiy asarlar vositasida shaxsiy sifatlarni rivojlantirishning pedagogik-psixologik o'ziga xos xususiyatlari.....	133
Mamasaliyev M. Postmodern jamiyat va uni xarakterlovchi o'zgarishlar	135
Maxmanazarova M. Dunyo tarixida va zamonaviy O'zbekistonda inklyuziya ijtimoiy hodisa sifatida.....	138
Meyliyev A. Oliy ta'limda talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorgarligini strategik boshqarishning tizimli modeli	141
Мирзابدullaева Д. Эмоциональная нестабильность как фактор обострения конфликтов	143
Mirzayev I. Yangi O'zbekistonda ijtimoiy islohotlarning rivojlanish yo'li (ma'naviy-madaniy misolida).....	146
Mullaboyeva N., Soyimnazarov N. O'smirlar orasidagi bullingda koping strategiyalarining o'rni	149
Muratova Sh. Maktabgacha yoshdagi bolalarning ijtimoiylashuvining xususiyatlari	152
Murodova S. O'zbek milliy musiqasi va ma'naviy merosi	154
Musayeva U. Professional ta'lim muassasalarida o'quvchilarni kasbiy kompetentligini aniqlash indikatorlarini takomillashtirish	156
Mustafayeva S. Til madaniyatni yaratish va saqlashning asosiy vositasi sifatida	159
Mustafoyev O'. 10-sinf fizika darsligidagi "Gravitatsiya maydonidagi harakat" mavzusini sun'iy intellekt orqali o'rganish.....	162
Mухамеджанова С. Обучение лингвопрагматическому общению студентов-медиков на иностранном языке	166
Navruzova X. Qo'shma gaplarni nutqiy ko'nikmalar yordamida o'qitishning tajribaviy tadqiqi.....	169
Norova M. Xorazmda tasavvuf ta'limotining vujudga kelishi va rivojlanishi	171
Ortiqov M. Intensiv ta'lim texnologiyalari asosida temir yo'l muhandislarini o'qitish jarayonini takomillashtirish	174
Rasulova M. O'qituvchilarning kasbiy salohiyatini rivojlantirish orqali ish joyida malaka oshirish tizimini takomillashtirish.....	176

Raximov U. Yosh futbolchilarga to'pni boshqarish va tezkorlik qobiliyatini oshirishida maxsus mashqlar va harakatli o'yinlardan foydalanish uslubiyati	179
Raximova S. O'zbekistonning iqtisodiy rivojlantirishda ma'naviy-axloqiy qadriyatlarining o'rni	182
Raxmatova Y. Axloqiy qadriyatlarining axloqiy idealni shakllantirishdagi ahamiyati	184
Sadullaeva K. Studiychilik – zamonaviy o'zbek teatr estetikasiga yangicha nazar (Bahodir Yo'ldoshevning "Diydor" teatr-studiyasidagi faoliyati misolida).....	186
Saidkulov N. O'zbekistonda inson kapitalini rivojlantirishga asoslangan innovatsion islohotlarni amalga oshirishning o'ziga xos xususiyatlari	189
Suyunov R. Akademik litseylarda tayanch kompetensiyalarni shakllantirish orqali ta'lim sifatini oshirish	192
Taylakova D. Shaxsga yo'naltirilgan pedagogik ta'lim texnologiyalaridan foydalanish mexanizmlari	194
Tillayev A. "Kompyuter grafikasi" fanini o'qitishda multimedia texnologiyalardan foydalanish	196
Toxirov F. Kollaborativ ta'lim asosida mobil ilovalarni loyihalovchi onlayn platformalarning didaktik imkoniyatlari	198
Toshova Sh. Bo'lajak tarbiyalanuvchilarning ijtimoiylashuvida sog'lom turmush tarzi ko'nikmalarini shakllantirish	201
To'rabekova A. Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kognitiv-pragmatik kompetensiyalarini rivojlantirishda axborotlar bilan ishlashning o'rni	203
Turabova S. Davlat ijtimoiy siyosatida shaxs manfaati va ta'lim ustuvorligi	205
To'rayev R., Sattorov S., Madayeva M. O'rgatuvchi elektron dasturiy vositalar turlari va yaratish algoritmlari	208
Turayev S. Bo'lajak kasbiy ta'lim o'qituvchilarini raqamli texnologiyalar asosida innovatsion pedagogik faoliyatga tayyorlash	211
Турсунмуротов Т. Методологические аспекты исследования проблем национальной безопасности государства	214
Umirov S. Chet tili o'qitishda o'quv materiallariga doir muammolar: dunyo tajribasi	217
Usmonov I. Abu Mansur Moturidiyning "Ta'vilot al-Qur'on" asarida nubuvvat masalasi	220
Xidirov M. Nazariy bilim va amaliyot o'rtasidagi tafovutlar va ularni bartaraf etishning falsafiy jihatlari	223
Xidirov X. Jamiyatda kambag'allik va qashshoqlikni bartaraf etish mexanizmlari	226
Xodjayeva Sh. Ispan tili o'qitishda multimediyadan foydalanish samaralari	229
Xoliqov Y. Globallashuv sharoitida millatlararo muloqot	231
Xolmurodova O. Biologiyani o'qitishda o'quvchilarning kreativ fikrlashlarini rivojlantirish yo'llari	234
Xolov O. Yoshlarda milliy va umuminsoniy qadriyatlarga bo'lgan munosabatni shakllantirishning ahamiyati	237
Xujaqulov A. Hidrologiya yo'nalishi talabalarida kreativlik va tanqidiy fikrlashni rivojlantirish.....	239
Hayridinov A. O'zbekiston yoshlari ongida milliy qadriyatlarining shakllanishi va ommaviy madaniyatning ta'siri.....	242
Sharopov F. Sun'iy intellekt vositasida neft va gazni qayta ishlash texnologiyasi maxsus fanini o'qitish	244
Shodmonov F. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida ekologik madaniyatni shakllantirishga oid tajribalar samaradorligi	247
Ergashev I., Xudoynazarov A. Yoshlar ishtirokini oshirishda yoshlar parlamentlarining o'rni (xalqaro va O'zbekiston misolida).....	250
Ergasheva M. Imkoniyati cheklangan o'quvchilar uchun uy ta'limini tashkil etishda xorij tajribasi	253
Ergasheva S. Madaniyat va san'at sohasi menejmentini rejalashtirish tanlash modellari.....	256
Eshnazarov U. Raqamlashtirilgan klaster muhitida informatika o'qitishning metodologik asoslari	257
Yuldashv F., G'afforova G. Yoshlar ehtiyoj-manfaatlari va intellektual salohiyatining o'zaro uyg'unligi: ijtimoiy-falsafiy tahlil	259
Yuldashva G. Bo'lajak o'qituvchilarning pedagogik refleksiylash qobiliyatini rivojlantirishda pedagogik mahoratning o'rni.....	262
Yunusova M. Mahallalar faoliyati samaradorligini oshirish va ular transformatsiyasining istiqbollari.....	264
Yusupov A., Sadikova M. Modeling of the system of traffic activity of vehicles and the driver in the direction	267
Yakupov A. Orol bo'yi xalqlari ijtimoiy munosabatlari rivojida milliy va diniy qadriyatlar ahamiyati	270
Yaxshiboyeva G. Akademik mobillik sharoitida tibbiy maqsadlarda ingliz tili o'qitishning zarurati	273
Filologiya	
Ablakulova I. Tarjima asarni boshqa tilga tarjima qilish jarayonida ko'zga tashlanadigan xatoliklar va kamchiliklar talqini	276
Alieva E., Abdullaeva G. Коммуникативно-синтаксические особенности конструкции ит в очерках м. цветаевой	279
Allayarova Z., Niyazova F. The dynamics and formation of pedagogical terminology in the uzbek language: international influences, morphological adaptation, and lexical integration.....	282
Bakirov Q. Eski turkiy til davri vaqtini ifodalovchi o'z qatlam leksemalarning hozirgi ayrim turkiy tillarda ifodasi	285
Bekmurodova M. O'zbek va ingliz o'qituvchilaridagi muloqotning lingvomadaniy xususiyatlari tahlili.....	288
Bekmurotova Sh. Tilshunoslarning juft so'zlar haqidagi qarashlari	291
Bolliyeva M. Balladada lirik "men"	293
Dadamirzayeva M. Fransuzcha qiyosiy frazeologik birliklar va ularni o'zbek tiliga tarjima qilish masalalari.....	295
Донлианг Л. О «Трагическом мировоззрении» Ивана Бунина на примере «жизни Арсеньева».....	298
Yoqubov U. Yuridik ingliz tili terminologiyasi tarjimasida yuzaga keladigan asosiy muammolar va yechimlar	301
Jalolova G., Yusupova Sh. Adjectives and modal verbs used in horoscopes and their impact on readers.....	303
Jumaniyozova N. Forensic linguistics: its origins and development.....	306
Karimova G. The relationship of translation theory to other languages.....	309
Kozimova Z. O'zbek tilida teatr terminologiyasining boyish manbalari	311
Qodirova M. The role of author's background in shaping the chronotope in a literary work	314
Masharipova Y. Tarjimada leksik transformatsiyalar tasnifi	316
Mirzababayeva K. Generational theory as a key to understanding communication processes in society	319
Musulmonov K. Lingvistik ekspertologiyaning shakllanish va rivojlanish tarixi	322
Musurmanov U. Important part of language teaching – vocabulary.....	325
Nazirova Sh. Ingliz va o'zbek tillarida maqollar va ularning umuminsoniy xususiyatlari	327
Niyazova F. Thematic classification of pedagogical terms in english and uzbek	330
Raufov M. Sinxron tarjimada lingvistik transformatsiyalar	333
Rashidova G. Collocation limitation among L1 and L2 learners	335
Ro'zibayeva N. Xalq og'zaki ijodi namunalarni tarjima qilishda muqobilsiz birliklar masalasi	338
Rustamov M. O'zbek tilshunosligida murakkablashgan sodda gaplarning tadqiqi xususida	340
Sadullaeva M. Essential tools of psychological analysis to aid in the exploration of Saidi's spiritual world.....	342
Saloydinova N. Qurilishga oid matnlarda tarjima jarayonida sinonimlarning qo'llanish usullari	344
Sa'dullayeva M. O'zbek shevalaridagi ba'zi ko'p ma'noli so'z ma'nolarida o'zgarishlar	346
Siddikova I., Nartayeva M. Stomatologik terminlarning sinonimik munosabatlari	348
Соллева М. Актуальные проблемы когнитивной фонологии	351
Xamidova M. O'lmas Umarbekov asarlari tilining gender xususiyatlari	354
Xudayberganova M. Reklama tarixi va uning rivojlanish bosqichlari	357
Khujaeva S. The role of folklore in childhood development and learning	360
Sharipova N. O'zbek nutqiga xos paremiyalarning manbaviy va ilmiy-nazariy asoslari	363
Shukurov O. O'zlashmalar dunyo tillari lug'at boyligining mushtarak manbasi sifatida	365
Эгамбердиева Ш. Риторические стратегии в рекламном дискурсеи их влияние на аудиториюна материале узбекского, английского и русского языков	368
Ergashova S. Eshqobil Shukur she'riyatida badiiy obraz takomili.....	371
Ergashova Sh. O'zbek shevalarida ikkilamchi nomlanish hodisasi	374